

ІННОВАЦІЙНІ ВИДИ ТУРИЗМУ ЯК ОСНОВА ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ТУРИСТИЧНИХ ПРОДУКТІВ

The types of innovation tourism are observed in the paper. The issues of implementation of innovations in the market offer of tourism enterprises are generalized in the paper.

Широке впровадження інноваційних продуктів і технологій стало ключовим фактором економічного зростання туристичного ринку та призводить до активізації підприємницької активності у сфері туризму, росту конкуренції між популярними напрямками та пошуку найкращих позицій на туристичному ринку. У зв'язку з цим, розробляються нові види турів, створення яких покликане залучити нові аудиторії споживачів, розширити географію світового туризму.

До інноваційних видів туризму відносять:

1. Діловий або бізнес-туризм. Є одним з найбільш високоприбуткових галузей міжнародного туризму. Перші тури з діловою метою, а саме для участі у виробничих семінарах, ярмарках, виставках, салонах, а також для проведення переговорів та укладання договорів, почали здійснюватися наприкінці 1990-х рр. Нині популярні інсентив-тури, які являють собою поїздки, організовані керівництвом фірми своїм співробітникам за рахунок компанії, як винагорода за хорошу роботу [1, с. 39].

2. Джайлоо-туризм – це вид туризму, який передбачає життя туриста у первісному племені з усіма атрибутами кочового побуту. Суть джайлоо-туризму є те, що туриста відправляють у дикі, часом важкодоступні місця, де він має можливість пожити так, як жили предки – без різних благ цивілізації, наодинці з природою. Джайлоо-туризм зародився в Киргизстані наприкінці 1990-х рр. і першими джайлоо-туристами були туристи із Швейцарії, Німеччини, Великої Британії та Росії. Найбільш розвинений джайлоо-туризм в Киргизстані, Таїланді та Тунісі [2, с. 47].

3. Космічний туризм – це індустрія з організації польотів у космос або на навколосезну орбіту з розважальною або науково-дослідною метою. Туристи займаються споглядання природних атмосферних явищ (полярне сяйво, метеоритні дощі, затемнення Сонця та Місяця); відвідування тематичних космічних парків та тренувальних баз із підготовки космонавтів з можливістю випробовування спеціалізованих систем симуляції, що повторюють фізичні навантаження пов'язані з космічними польотами та станом нульової гравітації; екскурсії космодромами; спостереження за запуском космічних ракет; освітні програми та науково-дослідні проекти в галузі аеронавтики.

В межах космічного туризму можна виділити НЛО-туризм. Сьогодні чимало туроператорів розробляють тури на «полювання за НЛО». Під цим впливом в Чилі почалося будівництво зони НЛО-туризму. Крім того, у невеликому місті Ла-Серена на півночі Чилі, діє музей НЛО. У Пуерто-Ріко (США) почалося будівництво космодрому для НЛО. Кращими місцями для НЛО-туризму вважаються: Вілтшир (Велика Британія), Мехіко (Мексика), Гора Адамс, Вашингтон (США), Сант-Климент (Чилі), Фолкерський трикутник (Велика Британія), Ладакх (Індія) та Вайкліф Велл (Австралія) [2, с. 48].

3. Віртуальний туризм можна вважати різновидом комп'ютерних он-лайн ігор. На сайтах віртуального туризму відтворені популярні музеї США та Західної Європи, багато столиць і великих міст світу. При цьому віртуальна подорож дає змогу детально ознайомитися не тільки з творами мистецтва, а й із екстер'єром та інтер'єром будівель музеїв, де вони зберігаються.

4. На сучасному туристичному ринку поширений подієвий туризм. Це відносно молодий напрям туризму як у світі, так і в Україні, в якому головною потребою споживачів є інтерес до відвідування певної спортивної, музичної, розважальної або іншої події та прийняття участі в ній. Особливістю подієвого туризму є невичерпність його ресурсів.

5. Індустріальний або промисловий туризм – це дослідження туристами будівель, інженерних споруд та територій виробничого або спеціального призначення, а також будь-яких закинутих споруд з метою отримання психологічного, естетичного або дослідницького задоволення. Даний вид туризму передбачає проникнення на території, що охороняються, а також на території діючих промислових та спеціальних зон (військові бази, армійські склади, хімічні заводи); дигерство (дослідження дренажних систем, каналізаційних колекторів, підземних рік, промислових тунелів); руфінг (прогулянки дахами багатопверхівок та хмарочосів); комерційний індустріальний туризм (відвідання підприємствами успішних промислових об'єктів для запозичення досвіду та можливого інвестування).

Отже, інноваційні процеси в туризмі забезпечують диверсифікацію існуючих видів туристичних подорожей, розширюють пропозицію туристичних підприємств. Можна зробити висновок, що основними напрямками інноваційної діяльності в туризмі є розробка нових видів туристичних продуктів, використання нових туристських ресурсів (космічний туризм), використання нових технологій у виробництві традиційних продуктів (віртуальний туризм), зміни в організації виробництва та споживання традиційного туристичного продукту (діловий туризм), запровадження нових підходів у маркетингу та менеджменті, виявлення нових ринків збуту та запровадження нетрадиційних варіантів організації дозвілля (джайлоо-туризм).

Список використаних джерел:

1. Бабкін О.В. Спеціальні види туризму / О.В. Бабкін. – Ростов-на-Дону : Фенікс, 2008. – 252 с.
2. Малиновська О.Ю. Інноваційні види туризму // О.Ю. Малиновська, А.І. Ісакова / Географія та туризм. – 2014. – №. 27. – С. 46-55.